

СЛАВНА ЮВІЛЯРКА ЧЕРНІГІВСЬКОГО КРАЮ

20 січня 2017 року виповнилося 75 років відомому чернігівському бібліотекарю-бібліографу, краєзнавцю, досліднику, журналісту, публіцисту та просто чудовій і сильній людині Людмилі Валентинівні Студьоновій.

Ювілярка народилася в Іркутську, де проходив службу її батько, офіцер-прикордонник Валентин Васильович. Мати – Софія Семенівна була справжньою дружиною офіцера, родина часто переїжджала, і саме вона займалася налагодженням побуту, громадськими справами, вихованням дітей – Людмили та Алли. Пізніше, вже у Чернігові, Софія Семенівна Студьонова протягом тривалого часу працювала в управлінні капітального будівництва Чернігівської міської ради.

У дитинстві разом з батьками Людмила Студьонова об'їздила чи не половину Радянського Союзу – Молдова, Естонія, острів Сахалін. Спілкування з місцевими мешканцями допомагало їй у вивченні естонської та молдавської мови, які вона пам'ятає і до цього часу. Неабиякого життєвого досвіду, справжнього духовного гарту набула пані Людмила у Ленінградському науково-дослідному інституті ім. Г. І. Турнера, де перебувала досить тривалий час. Як згадує сама пані Людмила, лікарі дали змогу їй жити повнокровним і цікавим життям, а вихователі та вчителі ввели у світ історії, культури, мистецтва, прищепили любов до прекрасного.

Після демобілізації батька родина Студьонових переїхала на батьківщину мами, у Чернігів, де у 1959 році Людмила закінчила середню школу №17. 1960 року вона стала студенткою Московського державного інституту культури, який натовді мав іншу назву – Московський державний бібліотечний інститут. Тут вона здобула професію бібліотекаря-бібліографа вищої кваліфікації та отримала гарну гуманітарну освіту. Хоча у 1964 р. пані Людмила здійснила спробу змінити свій шлях і пройшла творчий конкурс та вступні іспити до Літературного інституту на відділення літературної критики. Але не судилося. Для вступу у цей престижний навчальний заклад необхідно було здати оригінальні документи, а не копії, тобто навчання проходило би у двох інститутах одночасно. На той час це виявилось незаконним. Отже, навчання в інституті культури було продовжено.

З 1 жовтня 1965 року Людмила Валентинівна Студьонова працює у Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка. На той час книгозбірня мала два помешкання. Одне – на вулиці Попудренка, 60 (будинок з часом знесли), де був кабінет директора, абонемент, бухгалтерія і сектор міжбібліотечного абонементу. Друге – на вулиці Пролетарській, де знаходився читальний зал на території Єлецького монастиря, а точніше – у храмі святих апостолів Петра і Павла, де за часів Іоанна Максимовича знаходився архієрейський дім. Саме тут і розпочався трудовий шлях молодого фахівця, саме тут вона опанувала ази бібліографування, саме тут захопилась краєзнавством, історією Чернігівщини. Людмила Валентинівна разом з досвідченим бібліографом Ольгою Михайлівною Летошко стояла у витоків створення краєзнавчої картотеки, яка згодом перетворилась у Зведений краєзнавчий каталог, що наразі є гордістю бібліотеки і базою для наукових досліджень її численних користувачів.

Наприкінці 1960-х рр. ОУНБ ім. В. Г. Короленка була залучена до збирання матеріалів для написання Чернігівського тому серії видань «Історія міст і сіл Української РСР». Очоловав цю роботу заступник директора з наукової діяльності Олександр Степанович Клименко. Серед тих, хто брав безпосередню участь у роботі, була і Людмила Студьонова.

На початку січня 1974 р. бібліотека переїхала в історичну будівлю, яку до недавня

займав Чернігівський обком КП України. У структурі закладу відбулись зміни. У складі новоствореного інформаційно-бібліографічного відділу запрацював кабінет краєзнавства, який очолила Людмила Валентинівна Студьонова. З часом кабінет краєзнавства було перетворено у сектор. З 1 січня 1994 р. Людмила Валентинівна Студьонова стала завідувачкою створеного у бібліотеці відділу краєзнавства.

За понад п'ятдесят років роботи у бібліотеці Л. В. Студьоною було укладено сотні бібліографічних покажчиків з питань краєзнавства. Це щорічні видання «Знаменні і пам'ятні дати по Чернігівській області за ... рік», «Література про Чернігівську область за ... рік», покажчики з історії населених пунктів нашого краю, за її участі було започатковано серії бібліографічних посібників «Письменники Чернігівщини», «Історики та краєзнавці Чернігівщини», до 1000-ліття Чернігівської єпархії нею був підготовлений унікальний посібник – бібліографічний покажчик «З історії Чернігівської єпархії» і зовсім недавня робота – посібник «Літературні премії Чернігівщини».

Багато років поспіль займається Людмила Валентинівна Студьонова дослідженням історії створення громадської бібліотеки у Чернігові, правонаступницею якої є ОУНБ ім. В. Г. Короленка. Результатом цієї праці став історичний нарис «Духовна скарбниця краю: від громадської – до універсальної наукової бібліотеки» (2002) та низка публікацій у періодиці.

Маючи енциклопедичні знання та щире зацікавлення в історичних дослідженнях, Людмила Валентинівна Студьонова ні на мить не припиняє наукового пошуку. Вона є автором низки видань із історії Чернігівщини, серед яких «Заклинання сліду» (1995), «Чернігівки в житті славетних» (1996), «Чернігівські князі, полковники, губернатори» (1998), «Чернігівське повітове земство: сторінки історії» (2003), «Ось де, люди, наша слава» (2004), «Долі, обпалені війною» (2005), «Слідами Чернігівського підпілля» (2007), «Право на безсмертя» (2011). А днями побачила світ ще одна книга нашої талановитої колеги – «Чернігівський Beau monde, або Записки бібліографа», в якій ідеться про культурно-мистецьке життя Чернігова другої половини 60-х – 90-х рр. ХХ ст. у контексті діяльності Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка у відповідний період. Зауважимо, що основна тема усіх краєзнавчих досліджень Л. В. Студьонової – залюднення історії, адже саме через долі конкретних людей краще та повніше пізнається історія країни.

Людмила Валентинівна Студьонова є членом авторських колективів багатьох краєзнавчих видань, зокрема «Почесні громадяни Чернігова» (2004), «Чернігівщина краєзнавча» (2004), «Дзвони пам'яті» (2008), «Село над Десною – Шестовиця» (2009), «Реабілітовані історією» (2010), «Пакуль поживемо тут» (2010), «Наш Тичина» (2011) тощо. Її краєзнавчі розвідки залюбки публікують такі знані в Україні часописи, як «Сіверянський літопис», «Літературний Чернігів», «Гарт», «Сіверщина» та ін.

У царині популяризації краєзнавчих знань Людмила Валентинівна Студьонова активно співпрацює з журналістами обласної та міської телерадіокомпаній.

Відданість своїй справі, чудові популяризаторські здібності Л. В. Студьонової стали у нагоді при створенні та діяльності у бібліотеці клубу «Краєзнавець». Ще з 1972 р. вона організовувала та проводила зустрічі з відомими земляками – діячами науки і культури, так звані «краєзнавчі п'ятниці». У 1974 році активісти «п'ятниці» об'єдналися, і віце-президентом, секретарем і душею клубу стала Людмила Студьонова.

Протягом багатьох років Людмила Валентинівна Студьонова бере активну участь і у громадському житті бібліотеки. Вона – засновник, автор, режисер та художній керівник театральної студії «БІБЛІОБУС» ОУНБ ім. В. Г. Короленка, результатом творчості якої стали десятки літературно-музичних композицій, поетичних вистав, святкових «капусників».

Багаторічна плідна праця бібліографа та краєзнавця Л. В. Студьонової була неодноразово відзначена грамотами та подяками Чернігівської обласної ради, Чернігівської обласної державної адміністрації тощо. За значний внесок у розвиток краєзнавчого руху України у січні 2017 р. вона відзначена Грамотою Національної спілки краєзнавців України.

Наразі сповнена творчих сил Людмила Студьонова бере активну участь у краєзнавчій діяльності бібліотеки, наполегливо продовжує творчий пошук нових краєзнавчих тем.

Щиро вітаємо нашу любу колежанку з ювілеєм і бажаємо їй міцного здоров'я, творчого натхнення, успіхів та нових краєзнавчих відкриттів.

Ірина КАГАНОВА